

Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023

Dato: 18.11.2019 08:30

Sted: Møterom Skarnes

Notat:

Eventuelle forfall meldes sekretæren på mobil evt.
på e-post .

Varamedlemmer skal ikke møte uten særskilt innkalling.

<Sted> 08.11.2019

For leder i Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023, Ole Sverre Spigseth

Saksliste

Møteinnkalling

Møteinnkalling Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023 18.11.2019

3

Saker til behandling

48/19 Sak S-48/19 Velkommen til det nye kontrollutvalget.

5

49/19 Sak S-49/19 Kontrollutvalgets årsplan 2020.

7

50/19 Sak S-50/19 Referater, orienteringer og diskusjoner.

17

51/19 Sak S-51/19 Samtale med ordføreren.

37

52/19 Sak S-52/19 Samtale med rådmannen.

38

53/19 Sak S-53/19 Oppfølging av KU-sak 20/19-Integrering av flyktninger.

39

54/19 Sak S-54/19 Overføring av erfaringer - møte mellom nye og tidligere medlemmer.

40

55/19 Sak S-55/19 Eventuelt.

42

56/19 Sak S-56/19 Evaluering av kontrollutvalgets møte.

43

MØTEINNKALLING

Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023

Dato: 18.11.2019 kl. 08:30
Sted: Møterom Skarnes
Arkivsak: 18/00083

Kontrollutvalgets medlemmer:	Ole Sverre Spigseth – leder Veslemøy Nordset - nestleder Grete Sparby Terje Hagen Björg Thoner
Ordfører:	Ordfører Knut Hvithammer
Revisor:	Hedmark Revisjon IKS v./oppdr.ansv. regnsk.rev. Tommy Pettersen/ oppdr.ansv.forv.rev. Lina Høgås-Olsen/Laila Irene Stenseth/Jo Erik Skjeggstad
Kopi av innkallingen sendes:	Rådmann Frank S. Hauge Daglig leder i Hedmark Revisjon IKS, Morten Alm Birkelid
Kopi av saklisten uten vedlegg sendes på e-post til:	Varamedlemmene (til orientering). Varamedlemmene møter ikke uten nærmere innkalling.
Sekretær:	Sekretariatsleder Torgun M. Bakken (Forfall må meldes så snart som mulig til tlf. 977 36 379, TorgunM.Bakken@gs-iks.no)
Invitert til sak:	Ordfører Knut Hvithammer til sak 51/19
Innkalt til sak:	Rådmann Frank S. Hauge til sakene 52/19-53/19
Hele saklisten med vedlegg legges på	http://www.gs-iks.no/kontrollutvalgene/sor-odal-kommune/ og på kommunens hjemmeside.

SAKSKART			Ca. tid for beh.	Hvem deltar
Saker til behandling				
48/19	18/00200-4	Sak S-48/19 Velkommen til det nye kontrollutvalget.	08.30	Revisjonen v/Birkelid
49/19	18/00110-7	Sak S-49/19 Kontrollutvalgets årsplan 2020.	09.30	
50/19	19/00032-3	Sak S-50/19 Referater, orienteringer og diskusjoner.	10.00	

51/19	18/00066-20	Sak S-51/19 Samtale med ordføreren.	10.45	Ordfører
		lunsj	11.30	
52/19	18/00038-64	Sak S-52/19 Samtale med rådmannen.	12.00	Rådmann
53/19	18/00038-65	Sak S-53/19 Oppfølging av KU-sak 20/19-Integrering av flyktninger.	12.45	Rådmann
54/19	18/00200-3	Sak S-54/19 Overføring av erfaringer - møte mellom nye og tidligere medlemmer.	13.30	
55/19	18/00089-22	Sak S-55/19 Eventuelt.	14.15	
56/19	18/00090-22	Sak S-56/19 Evaluering av kontrollutvalgets møte.	14.30	

Ole Sverre Spigseth (sign.)
kontrollutvalgets leder

Kongsvinger, 8.11.19

Torgun M. Bakken
sekretariatsleder

Arkivsak-dok. 18/00200-4
Saksbehandler Nina Bolneset

Saksgang	Møtedato
Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023	18.11.2019

SAK S-48/19 VELKOMMEN TIL DET NYE KONTROLLUTVALGET.

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering.

Vedlegg:

1. Perm til kontrollutvalgets nye medlemmer, med diverse faglig informasjon (deles ut i møtet)

Saksframstilling:

Kontrollutvalgets leder ønsker velkommen til møtet.

Kommunestyret valgte i sitt møte den 17.10.19 nytt kontrollutvalg. Alle medlemmene i kontrollutvalget er nye, med unntak av ett av medlemmene, som har vært varamedlem tidligere.

Sekretariatsleder vil gi en kort innføring i kontrollutvalgets oppgaver og arbeidsform og daglig leder i Hedmark Revisjon IKS, Morten Alm Birkelid vil gi en kort orientering om revisjonen. Det vil bli holdt en egen kursdag for medlemmer og varamedlemmer 16. januar 2020. Dette er en felles samling for alle kontrollutvalgene i vår region.

Velkommen til det nye kontrollutvalget.

- Presentasjon av det nye kontrollutvalget.
 - ✓ Bakgrunn/kjennskap til kommunal virksomhet/kontrollutvalget.
 - ✓ Vervkombinasjoner.
- Utdeling av perm med informasjon til kontrollutvalget.
- Kort innføring i lover og forskrifter.
- Budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet.
- Opplæring for nye kontrollutvalg, fellesdag for alle kontrollutvalgene.
- Informasjon om Glåmdal sekretariat IKS (se gjerne www.gs-iks.no)
- Informasjon om Hedmark Revisjon IKS (se gjerne <http://hedmark-revisjon.no/>)
- Taushetserklæringer for de nye medlemmene.

- Informasjon om kontrollutvalget på hjemmesiden, godkjenning av bruk av personopplysninger.
- Praktisk organisering, sakslister på e-post/post, varamedlemmer

Sekretariatsleder har invitert kontrollutvalgets tidligere medlemmer (perioden 2015-2019) til dette møtet under sak 54/19, for å bistå det nye kontrollutvalget med råd og informasjon. De tidligere medlemmene har ingen stemmerett ved behandling av saken.

Arkivsak-dok. 18/00110-7
Saksbehandler Nina Bolneset

Saksgang	Møtedato
Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023	18.11.2019

SAK S-49/19 KONTROLLUTVALGETS ÅRSPLAN 2020.

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Kontrollutvalget vedtar den foreslåtte årsplanen, med de endringer som framkom i møtet, som kontrollutvalgets årsplan for 2020.
2. Saken sendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak:
 - Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsplan for 2020 til orientering.

Vedlegg:

1. Kontrollutvalgets årsplan for 2020.

Saksframstilling:

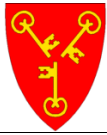
Sekretariatet har laget et forslag til årsplan for 2020. Årsplanen gir en generell oversikt over kontrollutvalgets oppgaver og hvordan disse er planlagt fulgt opp, ut fra det vi kjenner til på nåværende tidspunkt.

I tillegg vil sekretariatet lage en intern tiltaksplan som diskuteres/vurderes av kontrollutvalget i hvert møte. En oppdatert versjon av tiltaksplanen vil til enhver tid ligge på <https://www.gs-iks.no/kontrollutvalgene/sor-odal-kommune/> under «Sentrale dokumenter».

Når det gjelder møtehyppighet, er det lagt opp til 3 møter i vårhalvåret og 3 møter i høsthalvåret. I tillegg vil det bli avholdt 2 opplæringsdager.

Ved behov vil det kunne bli en endring i møteplanen, både i forhold til dato og antall møter. En oppdatert møteplan ligger til enhver tid på <https://www.gs-iks.no/kontrollutvalgene/>.

Årsplanen vil bli oversendt kommunestyret til orientering.

KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

ÅRSPLAN 2020

KONTROLLUTVALGET I
SØR-ODAL KOMMUNE

*Tronsbu.
FOTO: Knut Lysell*

**Vedtatt i kontrollutvalget 18.11.19
Behandlet i kommunestyret xx, sak xx**

KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

INNHOLDSFORTEGNELSE

1	INNLEDNING	3
2	KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL	3
3	MØTEPLAN	3
4	KONTROLLUTVALGETS OPPGAVER I 2020	4
4.1	KONTROLL MED FORVALTNINGEN	4
4.2	OPPGAVER KNYTTET TIL REGNSKAPSREVISJON	5
4.3	OPPGAVER KNYTTET TIL FORVALTNINGSREVISJON	5
4.4	OPPGAVER KNYTTET TIL SELSKAPSKONTROLL (ETTER TIDLIGERE KOMMUNELOV)	6
4.5	OPPGAVER KNYTTET TIL EIERSKAPSKONTROLL	6
4.6	OPPGAVER KNYTTET TIL BUDSJETTBEHANDLINGEN	6
4.7	OPPGAVER KNYTTET KONTROLLUTVALGETS PÅSEANSVAR MED REVISJONEN	6
4.8	KONTROLLUTVALGETS RAPPORTERING	7
4.9	ØVRIGE OPPGAVER OG AKTIVITETER I 2020	7
	VEDLEGG – FAGLIG OVERSIKT	8
	KONTROLLUTVALGETS OPPGAVER	8
	KONTROLLUTVALGET OG REVISOR	9
	KONTROLLUTVALGET OG SEKRETARIAT	9

KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

1 Innledning

Kommunestyret har den øverste kontrollen med den kommunale forvaltningen. Kontrollutvalget med sitt sekretariat og revisjonen er sentrale hjelpeorganer for kommunestyret og skal utøve sitt arbeid i henhold til kommunelovens bestemmelser i **kapittel 23** og **kapittel 24**. Det er også en egen forskrift om kontrollutvalg og revisjon. Kommuneloven (koml.), samt forskrift om kontrollutvalg og revisjon finnes bl.a. på <http://www.gs-iks.no/regelverk/> Det er vedtatt ny kommunelov, hvor deler av den ble vedtatt i løpet av 2019 og noe gjelder fra 1.1.2020.

Kontrollutvalgets oppgaver knytter seg både til kontroll med den kommunale forvaltningen og til et påseansvar med revisjonens arbeid. Kommunale foretak omfattes også av kontrollen.

Forskrift om kontrollutvalg har bestemmelser om kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. I tillegg er kontrollutvalget gitt oppgaver i forbindelse med valg av revisor, ansettelse, suspensjon og oppsigelse av revisor og budsjett for hele kontroll- og revisjonsarbeidet i kommunen. Kommunestyret skal sørge for at kontrollutvalget har et eget kompetent sekretariat. Eksempler på hvordan kontrollutvalget kan utføre sine oppgaver er gjengitt i **vedlegget** (listen er ikke uttømmende).

I kontrollutvalgets årsplan har vi omtalt noen av oppgavene som er planlagt gjennomført i 2020. Kontrollutvalget vil i tillegg ha en egen tiltaksplan med mer spesifisering av planlagte tiltak og oppgaver. Denne blir oppdatert fortløpende og er tilgjengelig under «Sentrale dokumenter» på <http://www.gs-iks.no/kontrollutvalgene/sor-odal-kommune/>.

2 Kontrollutvalget i Sør-Odal

Kommunestyret i Sør-Odal består av 5 medlemmer. Følgende medlemmer og varamedlemmer er valgt for perioden 2019-2023:

Medlem	Parti	Varamedlem	Parti
Ole Sverre Spigseth	H	Hege Solheim Markussen	H
Veslemøy Nordset	BL	Trond Eriksen	SV
Grete Sparby	AP	Trond Henning Ellefsrud	AP
Terje Hagen	PP	Synnøve Thoner	PP
Björg Thoner	SP	Carl Fredrik Ihler	SP

Kontrollutvalgets reglement, sist vedtatt i kommunestyret 21.6.16, ligger under «Sentrale dokumenter» på <http://www.gs-iks.no/kontrollutvalgene/sor-odal-kommune/>. Kontrollutvalget vil revidere sitt reglement i løpet av 2020. Reglementet skal vedtas av kommunestyret.

3 Møteplan

Kontrollutvalgets møter skal holdes for åpne dører på lik linje som andre kommunale utvalg. Kontrollutvalgets møter avholdes på dagtid.

Kontrollutvalget har vedtatt en møteplan for 2020. Det er lagt opp til 6 møter i 2020. I tillegg vil det bli to opplæringsdager for kontrollutvalgene (felles i regionen). Ved behov kan kontrollutvalget gjøre endringer i planen. En oppdatert møteplan ligger til enhver tid tilgjengelig på <http://www.gs-iks.no/kontrollutvalgene/>.

Det legges opp til følgende møtedager i 2020:

KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

Jan.	Febr.	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Des.
16.	10.	23.		11.				7.	19.	30.	

Felles opplæringsdag: 16. januar.

Det blir sannsynligvis en felles opplæringsdag i juni. Datoen bestemmes senere.

4 Kontrollutvalgets oppgaver i 2020

4.1 Kontroll med forvaltningen

Den generelle kontrollen med forvaltningen gjennomføres med følgende tiltak:

- Samtaler med ordføreren og rådmannen, vanligvis i hvert møte.
- Informasjon fra enhetene, dette bestemmes fortløpende.

Faste rapporteringer til kontrollutvalget fra rådmannen:

- Økonomirapportering.
- Rapport fra andre tilsynsorganer og kommunens svar/oppfølging.
- Rapportering om rådmannens oppfølging av kommunestyresaker (årlig eller halvårlig)
- Rapportering av sykefravær, anmeldelser, varslinger og eventuelle mottatte tilsynssaker.

Kontrollutvalget har fordelt oppmerksomheten på de ulike områdene slik:

- Saker fra formannskapet –
- Saker fra oppvekst og kultur –
- Saker fra næring, utvikling og klimautvalget –
- Saker fra helse og omsorg –

Kontrollutvalget tar en gjensidig orientering i hvert møte.

Kontrollutvalget skal ha kontroll med hele den kommunale forvaltningen, både administrativt og politisk, men kontrollutvalget skal ikke kontrollere kommunestyret. «Kontrollutvalget har rett til å være til stede i lukkede møter i folkevalgte organer i kommunen eller fylkeskommunen» (koml. § 23-2). Et unntak fra dette er at kommunestyret eller fylkestinget selv kan bestemme at kontrollutvalget ikke har rett til å være til stede i lukket møte i kommunestyret eller fylkestinget. «Kontrollutvalget utøver retten til å være til stede i lukket møte som organ».¹ Ettersom kontrollutvalget har «fordelt» de ulike områdene i kommunen mellom seg, så vil det si at vedkommende som har det enkelte området kan delta i de respektive utvalgene, også når det gjelder lukkede møter. Betingelsen er at saken er relevant for kontrollutvalget.

Kontrollutvalget vil i løpet av året be om informasjon om ulike områder/temaer eller fra ulike enheter. Risiko- og vesentlighetsvurderingen som utarbeides som grunnlag for forvaltningsrevisjon, vil også være et godt hjelpemiddel for kontrollutvalgets kontroll med forvaltningen, ved å be om informasjon fra enheter og områder, som ikke blir prioritert i forhold til forvaltningsrevisjon.

Hvilken informasjon som kontrollutvalget ber om, vil gå fram av kontrollutvalgets tiltaksplan («Kontroll med forvaltningen»). En oppdatert tiltaksplan ligger under «Sentrale dokumenter» på <http://www.gs-iks.no/kontrollutvalgene/sor-odal-kommune/>. Kontrollutvalget vil også vurdere å legge noen av møtene sine til de ulike virksomhetene i kommunen, eksempelvis i forbindelse med ulike orienteringer fra enhetene.

¹ KMD veileder «Kontrollutvalgsboken» (2 utg. side 34)

KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

4.2 Oppgaver knyttet til regnskapsrevisjon

Ved behandlingen av kommunens og eventuelt foretakets regnskap for 2019, vil kontrollutvalget avgi en uttalelse, som stiles til kommunestyret. Formannskapet (og styret for foretakets regnskap) får kopi av uttalelsen, slik at den er med innstillingen til kommunestyret. Slik vi tolker forskrift om kontrollutvalg og revisjon, § 3, annet ledd og koml. § 14-6, er det formannskapet som innstiller til kommunestyret også ved behandlingen av foretakets årsregnskap. Det har tidligere vært litt uklart om det er styret eller formannskapet som innstiller i denne saken.

Alle nummererte brev eller andre typer revisjonsmerknader, som revisjonen ønsker at kontrollutvalget skal følge opp, behandles fortløpende. Nummererte brev som ikke blir godt nok fulgt opp, sendes kommunestyret til videre behandling. Revisjonens årsavslutningsbrev følges opp av revisjonen, med orientering til kontrollutvalget.

Kontrollutvalget behandler en interimrapportering i det første møtet i 2020.

4.3 Oppgaver knyttet til forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden utarbeide en plan for forvaltningsrevisjon og planen skal baseres på en risiko og vesentlighetsvurdering av kommunen og kommunens selskaper (jf. koml. § 23-3). Etter den nye loven skal det altså ikke lenger lages egen plan for selskapene, og begrepet «selskapskontroll» skal ikke lenger benyttes. Begrepet «overordnet analyse» er erstattet med «risiko og vesentlighetsvurdering».

Kontrollutvalget skal i 2020 utarbeide en plan for forvaltningsrevisjon i kommunen og kommunens selskaper for perioden 2021-2024.

Overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2017-2020 ble vedtatt i 2016. Kontrollutvalget behandlet en revidering av denne planen i møtet 26.11.18 og foreslo følgende prosjekter for perioden 2019-2020.

Områder	Forslag prosjekter (temaer)	Prioritet
Barnevern	Saksbehandling/økonomi/fosterhjem/forebyggende tiltak	2019
Innkjøp	Lov om offentlige anskaffelser (oppfølging av tidligere gjennomgang).	2019/ 2020
Folkehelse (nytt prosjekt)	Folkehelseprosjekt. Kan være et fellesprosjekt for alle kommunene i regionen.	2020
GDPR (nytt prosjekt)	Innføring av nye bestemmelser knyttet til personopplysningsloven. Hvordan har kommunen håndtert dette. Kan være et fellesprosjekt for alle kommunene i regionen.	2020/ 2021

Planen ble vedtatt av kommunestyret 7.2.19.

Kontrollutvalget har bestilt og skal behandle forvaltningsrevisjon knyttet til **Barnevernstjenesten** i 2020. Dette er en fellesprosjekt med Nord-Odal kommune, ettersom barneverntjenesten er et vertskommunesamarbeid mellom Sør-Odal og Nord-Odal. Sør-Odal er vertskommune.

Kontrollutvalget vurderer ytterligere bestillinger i 2020, alt etter hvor mye ressurser som er tilgjengelig.

Alle forvaltningsrevisjonsrapporter blir fulgt opp av kontrollutvalget i ettertid (om hvordan rapportens anbefalinger blir fulgt opp av administrasjonen). Kontrollutvalget vil i 2020 følge opp følgende forvaltningsrevisjoner knyttet til:

KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

- Intern kontroll.
- Miljøarbeidertjenesten

4.4 Oppgaver knyttet til selskapskontroll (etter tidligere kommunelov)

Plan for selskapskontroll for 2016-2019 ble vedtatt i kommunestyret i 2016. Kontrollutvalget behandlet en revidering av plan for selskapskontroll i sitt møte 27.8.18 og foreslo følgende prosjekter for perioden 2018-2019:

Selskap	Kontroller	Kommentarer
GIR IKS	• Forvaltningsrevisjon	Selvkost
GIV IKS	• Forvaltningsrevisjon	Kompetanse, kultur og organisering. Tre av eierne har prioritert dette, tre har ikke satt det opp. Det tas en vurdering i forhold til hvor mange eiere som ønsker å bli med på en gjennomgang.

Planen ble vedtatt i kommunestyret 4.10.18:

Det er bestilt selskapskontroll/forvaltningsrevisjon i **GIR IKS** som skal behandles i kontrollutvalget i 2020. Det er foreløpig ikke bestilt noen selskapskontroller i GIV IKS (forvaltningsrevisjon). Dette vil bli vurdert i 2020.

Alle gjennomførte selskapskontroller følges opp i ettertid. Det er foreløpig ingen selskapskontroller som skal følges opp i 2020.

4.5 Oppgaver knyttet til eierskapskontroll

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres og planen skal baseres på en risiko og vesentlighetsvurdering av kommunens eierskap (jf. koml. § 23-4).

Kontrollutvalget utarbeider i løpet av 2020 en plan for eierskapskontroll for perioden 2021-2024, eventuelt en plan for 2020-2023, alt ettersom når planen blir ferdig.

4.6 Oppgaver knyttet til budsjettbehandlingen

Kontrollutvalget behandlet forslag til budsjett for kontroll- og revisjonsarbeidet for 2020 i møtet 26.8.19. I forslaget ligger rammen for kontrollutvalgets virksomhet, revisjonens virksomhet og sekretariatets virksomhet. Budsjettet vedtas av kommunestyret. Kontrollutvalgets forslag skal følge budsjettsaken til kommunestyret. Kontrollutvalget følger opp at dette skjer (jf. reglement for kontrollutvalget § 4).

4.7 Oppgaver knyttet kontrollutvalgets påseansvar med revisjonen

Følgende tiltak er planlagt:

- Revisjonen rapporterer om sin virksomhet gjennom revisjonens ulike planverk, gjennom oppdragsavtaler og engasjementsbrev og for øvrig ved behov.
- Oppdragsansvarlig revisor både for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon legger fram sine uavhengighetserklæringer i 2020.
- Høsten 2020 orienterer revisjonen om revisjonsstrategien for revisjonsåret 2020. Revisjonens plan for Sør-Odal kommune er til enhver tid tilgjengelig for kontrollutvalget.

KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

- Vurdering av kontrollutvalgets påseansvar for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon for 2019, jf. NKRFs² veiledere³ legges fram i det første møtet i 2020.
- Øvrige tiltak går fram av kontrollutvalgets tiltaksplan.

4.8 Kontrollutvalgets rapportering

Kontrollutvalgets årsrapport for 2019 behandles i det første møtet i 2020, og oversendes deretter kommunestyret til orientering. Kontrollutvalget rapporterer til kommunestyret om resultatet av gjennomført forvaltningsrevisjon og selskapskontroll i årsrapporten. Eventuelle omprioriteringer av prosjekter skal også framgå av årsrapporten.

Rapporter etter gjennomført forvaltningsrevisjon, selskapskontroller/eierskapskontroller, eventuelle andre bestillinger og eventuell oppfølging av nummererte brev sendes fortløpende til kommunestyret.

Kontrollutvalgets årsplan for 2021 behandles i siste møte i 2020 og sendes deretter kommunestyret til orientering.

4.9 Øvrige oppgaver og aktiviteter i 2020

- Kontrollutvalgets oppgaver er mange og store og ser behov for en jevnlig oppdatering av sine kunnskaper. Dette er vist gjennom kontrollutvalgets forslag til budsjett som inneholder en post til kursvirksomhet.
 - Glåmdal sekretariat IKS har planlagt to dager med opplæring for de nye kontrollutvalgene i 2020, det første i januar 2020. Dette er fellesmøter med de øvrige kontrollutvalgene i regionen. Kontrollutvalget vil bl.a. få informasjon om den nye kommuneloven. Hedmark Revisjon IKS bistår i opplæringen i januar 2020.
 - Kontrollutvalget ønsker å sende flest mulig av sine medlemmer på NKRFs kontrollutvalgskonferanse 29.-30. januar 2020. NKRFs kontrollutvalgskonferanse er en stor konferanse med deltakere fra hele landet. I de siste årene har antall deltaker ligget på mellom 600 og 800 deltakere.
- Det er også ønskelig med jevnlig møter mellom kontrollutvalgslederne i distriktet. Dette vurderes etter hvert.
- Kontrollutvalgets leder har møte- og talerett i kommunestyret eller fylkestinget når utvalgets saker skal behandles. Utvalgets leder kan la ett av de andre medlemmene i utvalget utøve denne retten på sine vegne (koml. § 23-2, 2 ledd).
- Kontrollutvalget og sekretariatet vil fortsette arbeidet med å informere om kontroll og revisjon, bl.a. gjennom sekretariatets hjemmeside og ved å oppfordre kommunen til å orientere om kontrollutvalgets virksomhet på kommunens hjemmeside.
- I den grad kontrollutvalget ønsker det, vil sekretariatet delta i kommunestyret når viktige saker fra kontrollutvalget blir behandlet.

Sør-Odal, 18.11.9
Ole Sverre Spigseth (sign.)
leder av kontrollutvalget

Torgun M. Bakken
sekretariatsleder

Vedlegg

² NKRF (Norges kommunerevisorforbund <https://www.nkrf.no/>

³ http://www.nkrf.no/filarkiv/File/Publikasjoner/Veileder_-_KUs_paseansvar_regnrev.pdf og http://www.nkrf.no/filarkiv/File/Publikasjoner/Veileder_-_KUs_paseansvar_forv_rev.pdf

KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

VEDLEGG – FAGLIG OVERSIKT

Kontrollutvalgets oppgaver

Kontroll med forvaltningen

Kontrollutvalgets kontroll med forvaltningen kan bl.a. utøves gjennom:

- revisjonens arbeid,
- risiko- og vesentlighetsvurdering.
- tilsendte saksdokumenter og protokoller fra kommunestyret og andre politiske utvalg,
- samtalen med ordføreren og rådmannen
- rådmannens rapportering av oppfølging av vedtak,
- innkalling av enhets- eller virksomhetsledere til utvalgets møter, hvor det redegjøres og svares på spørsmål om forvaltning og drift av vedkommende enhet/virksomhet/tjeneste,
- besøk i kommunens forskjellige virksomheter, enheter,
- utvalgets egne observasjoner,
- rapporter fra andre tilsynsorganer,
- saker hvor kommunen har vært omtalt i media

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med regnskapsrevisjon.

Regnskapsrevisjon

Kontrollutvalget har en plikt til å påse at regnskapsrevisjonen skjer på en betryggende måte. Dette påseansvaret er omhandlet i årsplanens pkt. 4.7.

Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapene

I henhold til forskrift om kontrollutvalg og revisjon, § 3, skal kontrollutvalget på bakgrunn av revisjonsberetningen, avgi uttalelse om årsregnskapene (kommunen og foretak). Uttalelsen skal avgis til kommunestyret, med kopi til formannskapet før dette behandler regnskapet.

Oppfølging av merknader

Kontrollutvalget har et ansvar i forhold til oppfølging av revisjonens merknader. Dette er merknader som er gitt i nummererte brev, jf. forskrift om kontrollutvalg og revisjon, § 3.

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med forvaltningsrevisjon.

Kontrollutvalget skal på grunnlag av revisjonens rapporter og annen informasjon føre kontroll med at forvaltningen er i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak. Kontrollutvalget skal videre i samarbeid med revisjonen foreta en systematisk vurdering av bruk og forvaltning av de kommunale midler med utgangspunkt i oppgaver, ressursbruk og oppnådde resultater.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valg perioden utarbeide en plan for forvaltningsrevisjon, basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering. Kommunens selskaper skal også inngå i denne planen (jf. koml. § 23-3). Planen skal vedtas av kommunestyret.

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med eierskapskontroll

Kontrollutvalget skal minst én gang i valg perioden utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres, basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering (jf. koml. §23-4). Planen skal vedtas av kommunestyret.

Budsjettbehandlingen

Etter forskrift om kontrollutvalg og revisjon, §2, skal kontrollutvalget utarbeide forslag til budsjett for kontroll- og revisjonsarbeidet i kommunen. Dette forslaget bør foreligge tidnok til at kommunen kan få innarbeidet dette i sine budsjetter. Kommunedirektøren har ikke adgang til å gjøre endringer i dette forslaget (jf. kommentarene til forskriften § 2).

Kontrollutvalgets påseansvar med revisjonen

Kontrollutvalget skal holde seg løpende underrettet om revisjonens virksomhet og ha påseansvar med at revisjonsarbeidet er a jour og foregår i samsvar med gjeldende forskrift og andre bestemmelser.

Dette kan utøves på følgende måte:

- Gjennom behandling av revisjonens planverk.

KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

- Gjennom forvaltningsrevisjonsprosjekter som forelegges til behandling eller til orientering.
- Gjennom behandling av rapporter vedrørende misligheter/uregelmessigheter.
- Gjennom rapporter vedrørende regnskapsrevisjon eller vurderinger av den interne kontrollen.
- Gjennom revisjonens orienteringer som blir gitt til kontrollutvalget.
- Gjennom resultatet av gjennomført ekstern kvalitetskontroll av revisjonsenheten.
- Ved løpende spørsmålsstilling fra kontrollutvalget.

NKRF har utarbeidet veileder for hhv. påseansvar med regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon som benyttes i vurderingen.

Kontrollutvalgets rapportering

Kontrollutvalget rapporterer til kommunestyret når det er viktig at dette blir holdt orientert og gitt mulighet til å drøfte eventuelle tiltak. Kontrollutvalget rapporterer direkte til kommunestyret.

Kontrollutvalget skal rapportere til kommunestyret om gjennomførte forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller og resultatet av disse, jf. forskrift om kontrollutvalg og revisjon, §4. Kontrollutvalgets oppfølging av kommunestyrets vedtak om regnskapsrevisjoner, forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller skal også rapporteres til kommunestyret iht. forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 5.

Rapporter etter forvaltningsrevisjonsrapporter, eierskapskontroller og eventuelt andre rapporter/undersøkelser sendes fortløpende til kommunestyret.

Kontrollutvalget avgir årlig årsplan og årsrapport til kommunestyret.

Kontrollutvalget og revisor

Dette punktet inneholder øvrige forhold til revisor som ikke er knyttet mot noen av punktene ovenfor.

- Kontrollutvalget bestiller forvaltningsrevisjon og selskapskontroll (ev. regnskapsrevisjon) etter bestiller/utførermodellen.
- Kontrollutvalget har innsyn i revisjonens saksdokumenter iht. offentlighetslovens bestemmelser, så langt det er nødvendig for kontrollutvalgets arbeid.
- Revisjonen skal orientere kontrollutvalget om gjennomført ekstern kvalitetskontroll fra NKRF.

Kontrollutvalget og sekretariat

I henhold til kommuneloven § 23-7, skal kontrollutvalget ha et eget sekretariat til å bistå seg i sitt arbeid. Det er kommunestyret som skal «*sørge for sekretærbistand som tilfredsstiller kontrollutvalgets behov*». Iht. Ot.prp. 46 L (side 406) sies det: «*Det følger av bestemmelsen at sekretariatet skal ha kapasitet og kompetanse som oppfyller kontrollutvalgets behov for utrednings- og saksforberedelseskapasitet.*»

Glåmdal sekretariat IKS er et interkommunalt selskap som skal ivareta sekretariatsfunksjonen for kontrollutvalgene i Eidskog, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Våler og Åsnes kommuner. Sekretariatet har to ansatte (pt. 1,8 stillinger).

Arkivsak-dok. 19/00032-3
Saksbehandler Nina Bolneset

Saksgang	Møtedato
Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023	18.11.2019

SAK S-50/19 REFERATER, ORIENTERINGER OG DISKUSJONER.

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering.

Vedlegg:

1. Kontrollutvalgets tiltaksplan for 2020.
2. Kopi av brev til eierne av Hedmark Revisjon IKS.
3. Foreløpig invitasjon til Kontrollutvalgskonferansen (KU-konferansen) 2020.
4. Artikkel fra Kommunerevisoren «Hjelp jeg er ny i kontrollutvalget!».

Saksframstilling:

Følgende saker settes opp til diskusjon/informasjon:

- Fordeling av saksområder på KU-medlemmene:
 - Saker fra formannskapet –
 - Saker fra oppvekst og kultur –
 - Saker fra næring, utvikling og klimautvalget –
 - Saker fra helse og omsorg –
- Kommunestyrets saker og vedtak. Er det saker som kontrollutvalget ønsker mer informasjon om?
- Referat fra kommunestyremøte. Kontrollutvalgets medlem i KS ev. kontrollutvalgets leder oppfordres til å orientere om sakene i møtet, spesielt kontrollutvalgets saker.
- Oversikt over oppfølging av KU-saker, hva er mottatt og hva er restansene? En oppdatert oversikt over oppfølging av KU-saker ligger på <https://www.gs-iks.no/kontrollutvalgene/sor-odal-kommune/>
- Eventuelle mediesaker.
- Innspill fra kontrollutvalgsmedlemmene til tiltaksplanen (vedlegg 1).
- Kopi av brev til eierne av Hedmark Revisjon IKS, endring av selskapsavtalen (vedlegg 2).
- Orientering om sammenslåing av Glåmdal sekretariat IKS og Sekretariatet for kontrollutvalgene i Sør-Østerdal.
- Invitasjon til KU-konferansen 29.1-30.1.2020 (vedlegg 3).
- Fagstoff.

- Sekretariatet har jevnlig sendt ut ulike fagartikler til kontrollutvalget. Dette vil vi fortsette med, men det vil heretter bli sendt ut i separat e-post.
- Alle KU-medlemmene vil etter hvert få bladet «Kommunevisoren», men de nye har ikke fått den enda, derfor har vi lagt ved en artikkel fra bladet, se vedlegg 4.

KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

TILTAKSPLAN 2020

**KONTROLLUTVALGET I
SØR-ODAL KOMMUNE**

KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

Kontroll med forvaltningen

Møte	Oppgaver knyttet til kontroll med forvaltningen
Fortløpende rapportering	- Samme økonomiske rapportering som formannskapet får. - Kontrollutvalgsmedlemmene skal ha tilgang til dokumenter fra alle politiske utvalg. - Kontrollutvalget har valgt å fordele følgende utvalg mellom seg (oppfølging) ¹: - Saker fra formannskapet – - Saker fra oppvekst og kultur – - Saker fra næring, miljø og klimautvalget – - Saker fra helse og omsorg – - Grete Sparby er kontrollutvalgets representant i kommunestyret.
I hvert møte eller når kontrollutvalget bestemmer det	- Samtale med ordfører og rådmann. - Rapporteringer fra rådmannen: - Økonomisk situasjon – inkludert byggeprosjekter. - Anmeldelser og varsling (rutiner for varsling). - Oppfølging av kommunestyrevedtak (hvert halvår) - Sykefravær. - Tilsynssaker. - Informasjon fra enhetene/virksomhetene/tjenestene (<i>spesifisert under hvert enkelt møte</i>). - Sekretariatsleders oversikt over kontrollutvalgets saker med vedtak og oppfølgingen av disse (en oppdatert oversikt ligger på http://www.gsi.no/kontrollutvalgene/sor-odal-kommune/ (under «Sentrale dokumenter»)) - Rapporter fra andre tilsynsorganer og kommunens svar/oppfølging.
Aktuell informasjon	I den grad følgende temaer/områder ikke blir undersøkt gjennom bestilling av forvaltningsrevisjon, kan det være aktuelt å be om tilbakemeldinger fra administrasjonen på ulike områder, bl.a. ut fra risiko- og vesentlighetsvurdering for forvaltningsrevisjon. Slik informasjon blir spesifisert under hvert enkelt møte.
Mandag 10.2.20	- Oppfølging av KS-saker, ikke oppfulgte saker. - Revidering av kontrollutvalgets reglement.
Mandag 23.3.20	Behandle skatteoppkrevers årsrapport for 2019 og kontrollrapport fra Skatteetaten.
Mandag 11.5.20	•
Mandag 7.9.20	•
Mandag 19.10.20	•
Mandag 30.11.20	•
2021	•

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med regnskapsrevisjon.

Møte	Oppgaver knyttet til regnskapsrevisjon
	Utgangspunktet for oppgavene er bl.a. relatert til bestemmelsene i § 3 i forskrift om kontrollutvalget og revisjon og koml. § 24-9.
Mandag 10.2.20	- Interimrapport regnskapsrevisjon, regnskapsår 2019. - Orientering om revisjonsstrategien for revisjonsåret 2019.
Mandag 23.3.20	•
Mandag 11.5.20	- Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet for 2019. - Årsavslutningsbrev for revisjonsåret 2019.
Mandag 7.9.20	• Oppfølging av årsavslutningsbrev og rapport interim 2019 (?)
Mandag 19.10.20	• Orientering om revisjonsstrategien for revisjonsåret 2020.
Mandag 30.11.20	•
2021	•

¹ Blir oppdatert i det første møte i det nye kontrollutvalget.

KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med forvaltningsrevisjon.

Møte	Oppgaver knyttet til forvaltningsrevisjon
	Utgangspunktet for oppgavene er bl.a. relatert til bestemmelsene i koml. § 23-3, samt plan for forvaltningsrevisjon.
Mandag 10.2.20	Rapport selskapskontroll/forvaltningsrevisjon i GIR IKS (innen 31.12.19)².
Mandag 23.3.20	
Mandag 11.5.20	- Forvaltningsrevisjon Barnevern (i løpet av mars 2020). - Ytterligere oppfølging FR Intern kontroll (mai 2020) (jf. KU-sak 31/19). - Vurdering av bestilling av forvaltningsrevisjon.
Mandag 7.9.20	Oppfølging FR Miljøarbeidertjenesten (innen 1.9.20). (jf. KU sak 42/19).
Mandag 19.10.20	
Mandag 30.11.20	Risiko- og vesentlighetsvurdering/plan for forvaltningsrevisjon for 2021-2024.
2021	

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med eierskapskontroll.

Møte	Oppgaver knyttet til eierskapskontroll
	Utgangspunktet for oppgavene er bl.a. relatert til bestemmelsene i koml. § 23-4, samt plan for eierskapskontroll.
Mandag 10.2.20	
Mandag 23.3.20	
Mandag 11.5.20	Risiko- og vesentlighetsvurdering/plan for eierskapskontroll for 2020-2023.
Mandag 7.9.20	
Mandag 19.10.20	Eventuelt bestilling av eierskapskontroll.
Mandag 30.11.20	
2021	

Kontrollutvalgets påseansvar med revisjonen

Møte	Oppgaver knyttet til kontrollutvalgets påseansvar
	Revisjonen rapporterer om sin virksomhet ved behov. Revisjonens plan for Sør-Odal kommune og er til enhver tid tilgjengelig for kontrollutvalget. Utgangspunktet for oppgavene er bl.a. relatert til bestemmelsene i koml. § 23-2.
Mandag 10.2.20	- Vurdering av kontrollutvalgets tilsynsansvar for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon for 2019, jf. NKRFs veiledere. - Oppdragsansvarlige revisorers habilitetserklæring for Sør-Odal kommune for 2020. - Oppdragsavtale for Sør-Odal kommune 2020. - Statusrapport oppdragsavtale for 2019, andre halvår (31.12.19).
Mandag 23.3.20	
Mandag 11.5.20	
Mandag 7.9.20	Statusrapport oppdragsavtale 1. halvår 2020 (30.6.20)
Mandag 19.10.20	
Mandag 30.11.20	
2021	

² Tidligere bestilt forvaltningsrevisjon/selskapskontroll legges under forvaltningsrevisjon.

KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

Budsjettbehandlingen

Møte	Oppgaver knyttet til budsjettbehandlingen
	Utgangspunktet for oppgavene er bl.a. bl.a. relatert til bestemmelsen i forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2. Kontrollutvalget følger opp at kontrollutvalgets forslag følger med til kommunestyrets behandling av budsjettet (jf. reglement for kontrollutvalget § 4).
Mandag 10.2.20	•
Mandag 23.3.20	•
Mandag 11.5.20	•
Mandag 7.9.20	• Forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet for 2021 behandles kontrollutvalget.
Mandag 19.10.20	•
Mandag 30.11.20	•

Kontrollutvalgets rapportering

Møte	Oppgaver knyttet til kontrollutvalgets rapportering
	Utgangspunktet for oppgavene er bl.a. relatert til bestemmelsen i koml. § 23-5.
Mandag 10.2.20	• Kontrollutvalgets årsrapport for 2019 behandles og oversendes deretter kommunestyret til behandling. • Kontrollutvalgets rapportering til kommunestyret av resultatet av gjennomført forvaltningsrevisjon og selskapskontroll (rådmannens oppfølging av eventuelle anbefalinger), skal gå fram av kontrollutvalgets årsrapport. • Eventuelle omprioriteringer av prosjekter skal også framgå av årsrapporten.
Mandag 23.3.20	•
Mandag 11.5.20	•
Mandag 7.9.20	•
Mandag 19.10.20	•
Mandag 30.11.20	• Kontrollutvalgets årsplan for 2021 vedtas og oversendes deretter til kommunestyret til orientering.

Postboks 84, 2341 Løten
 Telefon: 62 43 58 00
www.hedmark-revisjon.no
post@hedmark-revisjon.no
 Org.nr.: 974 644 576 MVA
 Bankgiro: 1822.46.49505

Til
 eierne i Hedmark Revisjon IKS,
 Hedmark fylkesting og kommunestyrene

Saksbehandler
 Morten Alm Birkelid

Telefon
 911 00 413

Vår ref

Deres ref

Dato
 1.oktober 2019

SAK TIL KOMMUNESTYRE - REVISJON AV SELSKAPSAVTALE FRA 1.1.2020 FOR HEDMARK REVISJON IKS (NYTT NAVN REVISJON ØST IKS)

Faktabeskrivelse

Hedmark Revisjon IKS er et interkommunalt revisjonsselskap som er eid av 16 kommuner og Hedmark fylkeskommune. Selskapet skal sikre eierne revisjon i egenregi. Gjennom selskapsavtalen har eierne lagt premisset for selskapets virksomhet. Selskapet skal levere sine revisjons- og bistandstjenester til selvkost. Det betyr at selskapet ikke har fortjeneste til formål.

(Fylkes-)kommunenenes kontrollutvalg har siden 2009 inngått årlige oppdragsavtaler¹ med Hedmark Revisjon IKS om levering/bestilling av revisjon mm. Av oppdragsavtaler fremgår det at kommunene ivaretar sine lovpålagte revisjonstjenester (dvs. både regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon) ved deltakelse i selskapet Hedmark Revisjon IKS.

Selskapet hadde 9 eiere t.o.m. 2011 (Hedemarken og Sør-Østerdal). Fra 01.01.2012 kom Hedmark fylkeskommune inn på eiersiden, mens de 7 kommunene i Glåmdalsregionen ble medeiere fra 01.01.2014.

Stortinget vedtok i juni 2017 regionreformen som medførte at Oppland og Hedmark fylkeskommune skulle slås sammen med virkning fra 1.1.2020. Oppland fylkeskommune har hatt Innlandet Revisjon IKS som revisor og Hedmark fylkeskommune har hatt Hedmark Revisjon IKS som revisor. Fylkeskommunene er også medeier i hvert sitt selskap, noe de ikke kan være fra 1.1.2020. Innlandet fylkeskommune må fra 2020 velge hvilken revisjonsordning de skal ha, og deretter ta stilling til hvilket revisjonsselskap de skal benytte.

Kontrollutvalgene i Oppland fylkeskommune og Hedmark fylkeskommune innstilte i fellesmøte den 21.5.19 på at Innlandet fylkeskommune skulle velge et interkommunalt samarbeid. Fellesnemnda i Innlandet fylkeskommune gav sin tilslutning til dette i møte den 19.6.19.

Kontrollutvalgene i Oppland og Hedmark fylkeskommune behandlet sak om valg av revisor i fellesmøte den 3.9.19. Begge utvalgene bifalt sekretariatets innstilling om å velge Innlandet Revisjon

IKS som revisor for den nye Innlandet fylkeskommune. Kontrollutvalget i Hedmark tok imidlertid etter et særmøte inn følgende protokolltilførsel i sak 26/19:

Det anbefales at fellesnemnda ber om en ekstern vurdering av om utredningen som ligger til grunn er tilstrekkelig.

Kontrollutvalgenes innstilling ble fremsendt til fellesnemnda som skulle behandle og velge revisor i møte den 19.9.19.

I møte i fellesnemnda i Innlandet fylkeskommune den 19.9.19 ble Innlandet Revisjon IKS valgt som revisor med 41 mot 27 stemmer. Mindretallet stemte for protokolltilførselen.

Vurdering

Med bakgrunn i vedtak i fellesnemnda i Innlandet den 19.9.19 må Hedmark fylkeskommune tre ut av sitt eierskap i Hedmark Revisjon IKS.

Av nåværende selskapsavtale av 1.1.2016 fremgår følgende mhp. uttredelse, jf. § 17.

Den enkelte deltager kan med ett års varsel innen 30.06, si opp sin deltagelse etter reglene i Lov om interkommunale selskaper. Tidligste uttreden er to (2) år etter inngåelsen av avtalen.

Hedmark fylkeskommune har ikke sagt opp avtalen med virkning fra 30.6.19.

Det må også tas stilling til Hedmark fylkeskommune sin utløsning av de øvrige eierne i selskapet. Egen sak vil bli fremsendt fra selskapet til Hedmark fylkeskommune om dette.

Med bakgrunn i at Innlandet fylkeskommune ikke skal kjøpe sine revisjonstjenester fra Hedmark Revisjon IKS, må selskapet revidere gjeldende avtale, og få vedtatt ny selskapsavtale med virkning fra 1.1.2020. Den reviderte selskapsavtalen endres på følgende punkter:

- Selskapsnavn (Hedmark fases ut som navn)
- Eierforhold (Hedmark fylkeskommune trer ut)
- Innskutt kapital (Hedmark fylkeskommune får tilbakeført sin innskutte kapital på kr 360 000 avregnet mot de forpliktelser som fylkeskommunen har ovenfor øvrige eier i Hedmark Revisjon IKS)
- Kjøp av revisjonstjenester

Nytt selskapsnavn

Selskapsnavnet endres fra Hedmark Revisjon IKS til Revisjon Øst IKS. Selskapsnavnet Innlandet Revisjon IKS er i bruk og vurderes som uaktuelt i andre versjoner. Revisjon Øst IKS gir en indikasjon på hva som er selskapets primære nedslagsfelt og hvor en eventuell utvidelse bør kunne skje. Hedmark er et selskapsnavn som allerede er eller blir faset ut av de fleste virksomheter både i offentlig og privat sektor.

Eierforhold og innskutt kapital

Resterende 16 eiere får økt eier- og ansvarsdel i selskap. Det skjer ingen avregning av innskutt kapital i forhold til det disse 16 kommuner innbetalte i 2016 som innskutt kapital. Ny samlet innskutt kapital i selskapet blir kr 1 640 000 etter at fylkeskommunens innskutte kapital på kr 360 000 tilbakebetales.

Kjøp av revisjonstjenester

Ved revisjon av selskapsavtalen den 1.1.2014 ble det reist innsigelser fra kontrollutvalgene i Hamar, Ringsaker, Stange og Hedmark fylkeskommune på at ny selskapsavtale ikke hadde videreført at det skal være mulig å kjøpe forvaltningsrevisjonstjenester fra andre. Dette muligheten ble gjeninn tatt i revidert selskapsavtale fra 1.1.2016, med følgende formulering i siste avsnitt i selskapsavtalens § 3:

Ved å være medeier i selskapet forplikter alle eierne seg til å kjøpe revisjonstjenester fra selskapet. Velger en (fylkes-)kommune å kjøpe regnskapsrevisjonstjenester hos andre, må (fylkes-)kommunen tre ut av selskapet og løse ut sin andel av eksisterende og framtidige forpliktelser i forhold til eier- og ansvarsdelen i selskapet, jf. selskapsavtalens § 17.

Denne formuleringen i selskapsavtalens § 3 endres nå til:

Ved å være medeier i selskapet forplikter alle eierne seg til å kjøpe revisjonstjenester fra selskapet. Kontrollutvalgene kan bestille revisjonstjenester hos andre når selskapet ikke har kapasitet eller andre spesielle forhold tilsier at selskapet ikke bør utføre revisjonen.

Det gir også Hedmark Revisjon IKS (Revisjon Øst IKS) en mulighet til å være med på anbuds-konkurranser om regnskapsrevisjon i kommuner uten at kommunene nødvendig må inn på eiersiden i selskapet. Selskapet må ha denne muligheten når 12-14% av inntektsgrunnlaget blir borte når Innlandet fylkeskommune ikke valgte Hedmark Revisjon IKS som revisor for fylkeskommunen. Kontrollutvalgene får fortsatt også videreført muligheten til å kjøpe forvaltningsrevisjonstjenester hos andre selskap dersom de finner dette formålstjenlig.

Forslag til vedtak i fylkesting og kommunestyret:

Med bakgrunn i vedtak i representantskapet den 24.9.19 anmodes nåværende eiere å fatte følgende vedtak:

- 1) ***Selskapsavtale for Revisjon Øst IKS godkjennes slik representantskapet har vedtatt denne.***
- 2) ***Innlandet fylkeskommune får utbetalt Hedmark fylkeskommune sin eierandel på kr 360 000 senest innen 30.06.2021. Utbetaling av eierinnskuddet avregnes mot de forpliktelser Innlandet fylkeskommune må dekke i selskapet på uttredestidspunkt til de øvrige 16 eiere, bl.a. pensjon og husleie/leasingavtaler mm.***

Innlandet fylkeskommune får også utbetalt sin andel av selskapets disposisjonsfond og egenkapitalinnskudd i KLP (18%)
- 3) ***Vedtektenes ordlyd i § 3 endres slik at det gir større fleksibilitet for både selskapet og eierne.***
- 4) ***Ordfører gis myndighet til å signere selskapsavtalen.***

Løten, den 1.10.19

Morten Alm Birkelid
daglig leder

Vedlegg: Protokoll fra representantskapet den 24.9.19
 Forslag til ny selskapsavtale fra 1.1.2020
 Gjeldende selskapsavtale fra 1.1.2016

NKRFs Kontrollutvalgskonferanse 2020

[Tilbake til kursoversikten](#)

Nøkkelfinfo

Fra/til	29.1—30.1
Påmeldingsfrist	12.12
Pris	Fastsettes senere
Sted	The Qube - Clarion Hotel & Congress Oslo Airport, Gardermoen
Varighet	29.1.: 10.00 - 17.00 30.1.: 09.00 - 13.00

Vi har gleden av å invitere til NKRFs årlige Kontrollutvalgskonferanse 29. - 30. januar 2020, som vanlig på Gardermoen. Vi benytter **The Qube**, som ligger i tilknytning til hotellene [Clarion Hotel & Congress Oslo Airport](#) og [Comfort Hotel RunWay](#).

Fra den første konferansen i 2005 med ca. 300 deltakere har dette årlige arrangementet vokst betydelig og etablert seg som det viktigste og største treffpunktet for kontrollutvalgene i kommunal sektor. I 2019 samlet konferansen rundt 650 deltakere. Deltakerrekorden er fra 2016 med ca. 800 deltakere.

Målgruppe

Ledere og medlemmer av kontrollutvalg, kontrollutvalgssekretærer, revisorer, ordførere, rådmenn og ellers alle med interesse for kontroll, revisjon og tilsyn i kommunal sektor.

Til [påmeldingsskjema >>](#)

Program | #ku20nkrf

PLENUM

Onsdag 29. januar 2020:

09.00: Registrering og enkel servering

10.00: Velkommen

- Konferansier **Anne Grosvold** og daglig leder **Rune Tokle**, NKRF

Anne Grosvold (foto: Trine Hisdal)

10.10: Åpning

- Kommunal- og moderniseringsminister **Monica Mæland** (H)

Monica Mæland (foto: Hans Jørgen Brun)

10.40: Demokratiets kår

- **Øystein Djupedal**, tidl. politiker, fylkesmann, "Arendalsuke-general" m.m. , nå regiondirektør i Husbanken sør

11.20: Pause

11.40: Hat og trusler mot folkevalgte?

- **Carina Riborg Holter**, Senior Research Executive i Ipsos

På oppdrag fra KS har Ipsos kartlagt omfanget av hatefulle ytringer og trusler blant folkevalgte politikere i Norge.

11.50: Hets av politikere – en trussel mot demokratiet?

Anne Grosvold i samtale med:

- **Carina Riborg Holter**
- **Ole Ueland** (H), gruppeleder i Rogaland fylkesting og tidl. ordfører i Sola kommune
- **Kamzy Gunaratnam** (A), varaordfører i Oslo kommune

12.20: Lunsj

13.20: Hvordan jobbe i et kontrollutvalg?

- **Bård Hoksrud** (Frp), leder av kontrollutvalget i Bamble kommune

14.00: Pause

14.20: Rent drikkevann – hva gikk galt?

- **Bård Espelid** (Askøylisten), tidligere varaordfører, nå kommunestyrerepresentant, i Askøy kommune

14.45 Rent drikkevann – en selvfølge?

- **Kjetil Furuberg**, avdelingsleder vanntjenester i Norsk Vann

15.10 Rent drikkevann – et felles ansvar

Anne Grosvold i samtale med:

- Innlederne m.fl. (kommer)

15:50: Pause

16.10 - 17.00: Bærekraft i et revisjonsperspektiv

- Riksrevisor **Per-Kristian Foss**

19.30: Middag

Torsdag 30. januar 2020:

09:00: Bærekraft - hva er det?

- **Carlo Aall**, professor og leder for Norsk senter for bærekraftig klimatilpassing ved Vestlandsforskning

09.30: Bærekraftmålene – hva må til lokalt og sentralt?

En samtale med:

- Innlederen m.fl. (kommer)

10.00: Pause

10.20: Gode bestillinger og gode analyser – kontrollutvalgets muligheter

Anne Grosvold i samtale med:

- **Beate Marie Dahl Eide** (Sp), ordfører i Seljord kommune
- **Torbjørn Berglann**, daglig leder i Konsek Trøndelag IKS

- **May Britt Lagesen (A)**, leder av kontrollutvalget i Steinkjer kommune, medlem av fylkestinget i Trøndelag

11.00: Pause

11.20: Personvern – hva gjør vi i kommunene?

- **Anette Engum**, personvernombud i Bærum kommune

12.00: Pause

12.20: Bompengeselskapenes pengebruk

- **Peter Svaar**, journalist i Nrk

13.00: Lunsj

"Minikurs"

Parallelt med hovedprogrammet tilbyr vi følgende "minikurs" rettet mot nye ledere og medlemmer av kontrollutvalg (begrenset antall plasser):

Onsdag 29. januar 2020:

14.20 - 17.00: **A. Kontrollutvalgets formål, rolle og oppgaver**

- **Renate Borgmo** og **Bjørn Bråthen**, seniorrådgivere i NKRF

Torsdag 30. januar 2020:

09.00 - 10.00: **B. Lederrollen i kontrollutvalget**

- **Alexander Etsy Jensen**, rådgiver i VETAKS og tidl. leder av kontrollutvalget og tidl. medlem av kommunestyret i Vennesla kommune

11.20 - 13.00: **C. De sentrale momentene for å forstå det kommunale regnskapet**

- **Ann Katharine Gardner** og **Knut Tanem**, regnskapsrevisorer i Revisjon Midt-Norge SA

Vi tar forbehold om endringer. Sist oppdatert: 8. november.

Av **Bjørn Bråthen**,
seniorrådgiver, NKRF

Hjelp – jeg er ny i kontrollutvalget!

Denne artikkelen er ment som «førstehjelp» for nyvalgte kontrollutvalgsmedlemmer. Formålet er å redegjøre for utvalgets plass i det kommunale systemet samt gi en oversikt over utvalgets oppgaver, ansvar og arbeidsmåter.

I løpet av disse høstmånedene vil et betydelig antall folkevalgte møte i kommunenes kontrollutvalg for første gang. I mange kommuner har kontrollutvalget ofte en tilbaketrukket rolle med lite politisk fokus på dets ansvar og oppgaver. En del kommuner har imidlertid i forbindelse med avdekking av uheldige saker smertelig erfart viktigheten av utvalgets plass i den kommunale egenkontrollen. Mange er nok ikke klar over at kontrollutvalget står i en særstilling som ett av få politiske utvalg som er lovpålagt og regulert gjennom kommuneloven og tilhørende forskrift. Dette viser at kontrollutvalget er tiltenkt en sentral og viktig rolle i kommunene.

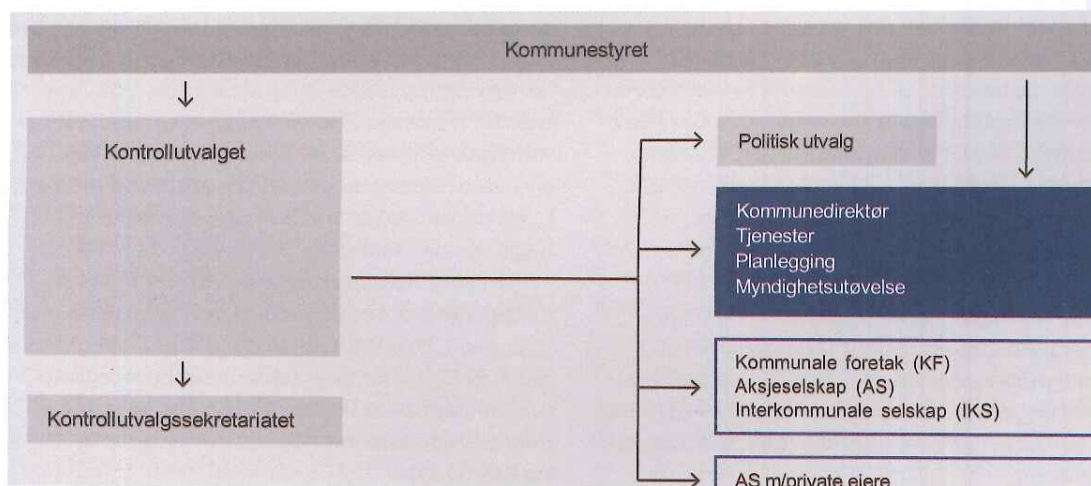
Kort fortalt er kontrollutvalget kommunestyrets eget redskap for demokratisk kontroll for å sikre at den kommunale virksomheten skjer i tråd med gjeldende lover og regler, kommunens egne planer og vedtak, samtidig som fokus settes på kvalitet og

effektivitet i myndighetsutøvelsen og produksjonen av velferd for kommunens innbyggere. Med andre ord ingen liten oppgave!

Kontrollutvalgets rolle i det kommunale styringssystemet

I Kommunal- og moderniseringsdepartementets veileder «Kontrollutvalgsboken» er kontrollutvalgets rolle illustrert i figur 1 nedenfor.

Figuren viser at det fra kommunestyret i prinsippet går to styringslinjer. Den ene går fra kommunestyret til kommunedirektøren som har ansvaret for gjennomføringen av kommunens tjenesteproduksjon, planlegging og myndighetsutøvelse. Det ligger til kommunedirektøren å sørge for at kommunestyrets vedtak blir iverksatt, at virksomheten drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den interne

Figur 1: Prinsippskisse som viser kontrollutvalgets plass i styringssystemet i kommunene (KMD, 2015)

kontrollen er systematisk og tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold. Dette kan gjerne omtales som den interne styringslinjen.

Den andre styringslinjen representerer en uavhengig og ekstern kontroll som går gjennom kontrollutvalget. Denne styringslinjen er derfor en kontrollinje. Kontrollutvalgets kjerneoppgave er å forstå den løpende kontrollen med den kommunale forvaltningen på kommunestyrets vegne. Denne kontrollen retter seg primært mot kommune-direktøren og den kommunale virksomheten, men kontrollen retter seg også mot politiske utvalg under kommunestyret samt ordfører og kommunestyrets politiske sekretariat. Kontrollutvalget skal også føre kontroll med hvordan kommunen forvalter sine eierinteresser i kommunale foretak, heleide kommunale aksjeselskap og interkommunale selskap, og andre selskap der kommunen har eierinteresser. I hovedsak bygger kontrollutvalget sin kontroll på de kontrollaktivitetene som blir utført og rapportert av kommunens revisor. Enkelte undersøkelser kan også utføres av kontrollutvalgets eget sekretariat.

Begge de to styringslinjene inngår i kommunestyrets totale kontrollansvar for den kommunale virksomheten og omtales gjerne som den kommunale egenkontrollen.

Det er viktig å presisere at det ikke inngår i kontrollutvalgets kontrollansvar å overprøve politiske prioriteringer som er foretatt av kommunens folkevalgte organer eller andre kommunale organer. Kontrollutvalget er verken stedet for å drive parti-politikk eller en arena for politiske omkamper. Kontrollansvaret omfatter heller ikke kommunestyret selv.

Det er strenge valgbarhetsregler for medlemmer til kontrollutvalget. Det eneste organet de kan sitte i utenom kontrollutvalget, er kommunestyret. Kontrollutvalget skal derfor velges i det nye kommunestyrets konstituerende møte etter at formannskapet, ordfører og varaordførere er valgt, men før det er foretatt valg til de øvrige politiske organene. Det skal ha minst fem medlemmer og minst ett av medlemmene i kontrollutvalget skal sitte i kommunestyret. Kontrollutvalget trer i funksjon fra kommunestyrets konstituerende møte.

Følgende forhold bør vektlegges når kommunestyret skal velge medlemmer til kontrollutvalget:

- Kontrollutvalget skal være et objektivt organ.
- Kontrollutvalget skal være et fritt og uavhengig organ.
- Kontrollutvalget må ha kunnskap og innsikt i kommunal virksomhet.
- Kontrollutvalget må ha autoritet.
- Kontrollutvalget skal selv initiere saker.

Hvordan arbeider kontrollutvalget

Kommuneloven gir kontrollutvalget et vidtgående mandat. Kontrollutvalget kan hos kommunen, uten

hinder av taushetsplikt, kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument og foreta de undersøkelser som det finner nødvendig for å gjennomføre sine oppgaver. Innsynsretten og retten til å foreta undersøkelser gjelder også interkommunale samarbeid, heleide kommunale og/eller fylkeskommunale selskaper, og aksjeselskap der en kommune eller fylkeskommune alene eller sammen med andre kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper direkte eller indirekte eier alle aksjer. Dette gjelder også på tilsvarende måte overfor andre virksomheter som utfører oppgaver på vegne av kommunen. Innsynet og undersøkelsene skal imidlertid i slike tilfeller bare omfatte det som er nødvendig for å undersøke om kontrakten blir oppfylt.

Kontrollutvalget har også som hovedregel rett til å være til stede i lukkede møter i kommunens folkevalgte organer.

Det understrekes at kontrollutvalget er bundet av alminnelig taushetsplikt etter forvaltningslovens bestemmelser. Men alt skriftlig materiale som blir lagt fram for kontrollutvalget er som hovedregel offentlig, og kontrollutvalgets møter er som hovedregel åpne. Men dersom utvalget skal behandle en sak som er underlagt lovbestemt taushetsplikt eller en sak som gjelder en arbeidstakers tjenstlige forhold, skal møtet lukkes. Kontrollutvalget har dessuten mulighet til å lukke et møte når hensynet til personvern eller tungtveiende offentlige interesser tilsier det.

Det er et viktig prinsipp at kontrollutvalget utøver sin kontroll og sin innsynsrett som kollegium og ikke som enkeltpersoner.

Kontrollutvalget har ikke myndighet for egen del til å fatte vedtak som forplikter administrasjonen eller andre instanser. Men gjennom å legge fram sine rapporter om gjennomførte kontroller, kan kontrollutvalget gi tilrådning til kommunestyret om å fatte vedtak som instruerer kommunedirektøren om å rette opp avdekkede avvik og svakheter. I den forbindelse pålegges kontrollutvalget å påse at kommunestyrets vedtak om regnskapsrevisjoner, forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller blir fulgt opp, og utvalget skal rapportere til kommunestyret om vedtakene er fulgt opp.

Kontrollutvalget skal ha et eget sekretariat som er uavhengig av kommunens administrasjon, og som tilfredsstiller utvalgets behov. Etter innstilling fra kontrollutvalget velger kommunestyret selv sekretariat for utvalget. Sekretariatet er kontrollutvalgets eget operative organ og er direkte underordnet utvalget og skal følge de retningslinjer og pålegg som utvalget gir. Sekretariatet har som hovedoppgave å påse at de saker som behandles av kontrollutvalget er forsvarlig utredet, og at utvalgets vedtak blir iverksatt. NKRF har utarbeidet en egen veileder for god skikk og praksis for kontrollutvalgssekretariatene.

KONTROLLUTVALG

Kontrollutvalgets saker bygger i stor grad på det arbeidet som utføres av revisjonen og sekretariatet, og utvalgets hovedaktivitet skjer gjennom de sakene som behandles i utvalgets møter. Dette betyr ikke at kontrollutvalget bare passivt skal motta og sende videre saker som de får til behandling. For at utvalget skal oppfylle lovens intensjon, må kontrollutvalget ha et aktivt forhold til sine kontrolloppgaver og selv ta initiativ gjennom å stille kritiske spørsmål og reise egne saker.

Kontrollutvalgets oppgaver

Vi har alt beskrevet kontrollutvalget som et redskap for kommunestyret til å få innsyn i og føre kontroll med hvordan kommunedirektøren løser sine oppgaver. Kontrollansvaret omfatter også politiske instanser under kommunestyret.

Kontroll kan defineres som et virkemiddel for at:

- kommunen når sine mål,
- regelverket etterleves,
- etiske hensyn ivaretas.

Kommunens virksomhet kontrolleres ved at det utføres:

- regnskapsrevisjon,
- forvaltningsrevisjon,
- eierskapskontroll.

Gjennom å påse at de tre kontrolloppgavene utføres, ivaretar kontrollutvalget sitt kontrollansvar. NKRF har utarbeidet egne veiledere for kontrollutvalgets påse-ansvar overfor hhv. regnskapsrevisor og forvaltningsrevisjon.

Den praktiske utføringen av kontrolloppgavene ivaretas hovedsakelig av revisjonen på oppdrag fra kontrollutvalget. Derfor må kontrollutvalget også ha kontroll med revisjonen og sitt eget sekretariat.

Det er kommunestyret selv som bestemmer hvilken revisjonsordning kommunen skal ha. Kommunestyret har følgende valg:

- ansette egne revisorer,
- delta i interkommunalt samarbeid om revisjon,
- inngå avtale med annen revisor.

Det er også kommunestyret selv som velger revisor. Men det er viktig å merke seg at kommunestyrets vedtak i saker som gjelder valg av revisjonsordning og valg av revisor, skal treffes på grunnlag av innstilling fra kontrollutvalget. Dette betyr at kontrollutvalget skal spille en aktiv og sentral rolle i saksforberedelsen.

Kontrollformer

Under følger en kort omtale av de ulike kontrollformene og kontrollutvalgets oppgaver i den forbindelse.

1. Regnskapsrevisjon

Det er vanlig å definere regnskapsrevisjon som en uavhengig bekreftelse av økonomisk informasjon. Kontrollutvalgets hovedoppgave i forbindelse med

regnskapsrevisjon er å påse at kommunens årsregnskaper blir revidert på en betryggende måte. Kontrollutvalget skal dessuten avgi uttalelse om årsregnskapene og årsberetningene før formannskapet innstiller til vedtak og kommunestyret fatter vedtak.

Kontrollutvalget plikter å holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og sørge for at dette foregår i samsvar med lov og forskrift, god kommunal revisjonsskikk og kontrollutvalgets instruksjer og avtaler med revisor. Kommunen på sin side har plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger og en forsvarlig organisering av den økonomiske internkontrollen.

Revisor skal påpeke skriftlig overfor kontrollutvalget dersom det konstateres mangler ved disse forholdene. Det er kontrollutvalgets plikt å påse at revisors påpekninger blir rettet eller fulgt opp. Hvis dette ikke skjer skal utvalget rapportere det til kommunestyret. Dersom det avdekkes misligheter gjennom revisjonen eller på andre måter, skal revisor straks orientere kontrollutvalget. Når saksforholdet er nærmere klarlagt, skal revisor sende et nytt brev til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren.

Revisor skal avgi revisjonsberetning til kommunestyret senest 15. april med kopi til kontrollutvalget, formannskapet og kommunedirektøren. I tillegg inngår det i regnskapsrevisjonen å foreta en forenklet etterlevelseskontroll med kommunens økonomiforvaltning. Dette innebærer at revisor skal se etter om økonomiforvaltningen i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak. Revisor skal basere kontrollen på en risiko- og vesentlighetsvurdering, som skal legges fram for kontrollutvalget. Senest 30. juni skal revisor avgi en skriftlig uttalelse om resultatet av kontrollen til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren.

2. Forvaltningsrevisjon

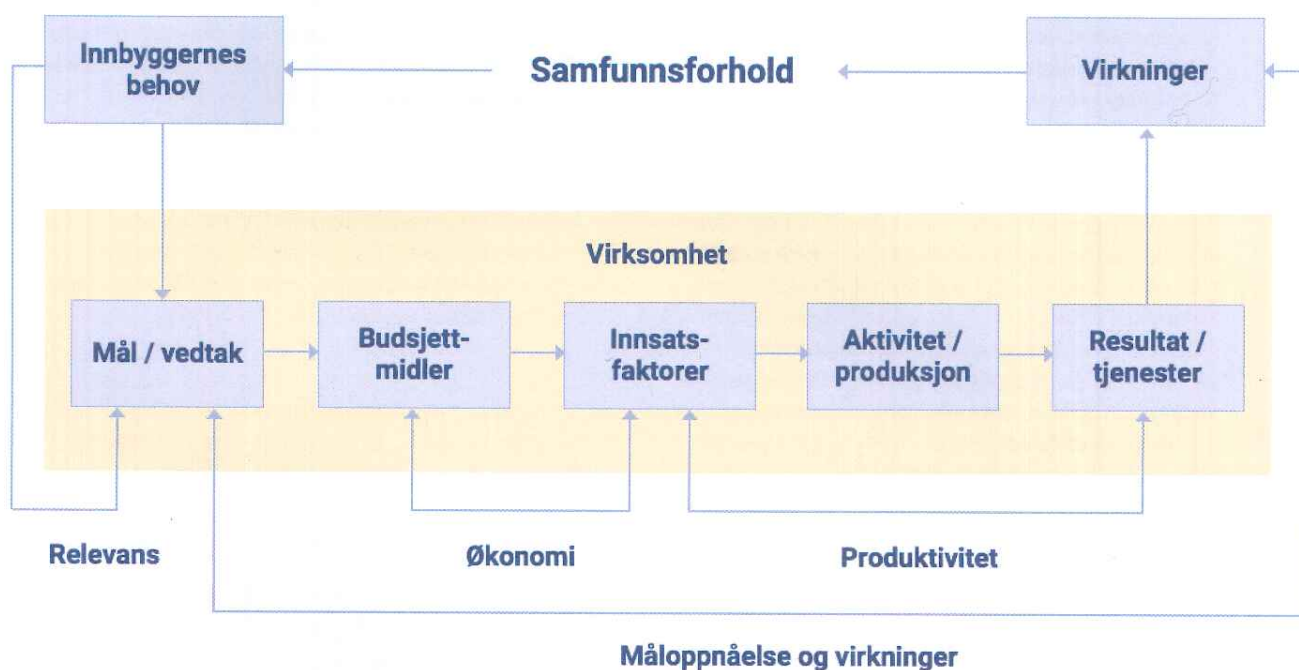
I kommuneloven er forvaltningsrevisjon definert som systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak. Litt forenklet kan man si at vurderinger av økonomi og produktivitet gir svar på spørsmålet: *Gjør man tingene riktig?* mens vurderinger av måloppnåelse og virkninger gir svar på spørsmålet: *Gjør man de rette tingene?* Her inngår også vurderinger av om regelverket etterleves, om styringsverktøy og virkemidler er hensiktsmessige, og om beslutningsgrunnlaget fra administrasjonen til de politiske organer samsvarer med krav til forsvarlig saksutredning. NKRF har utarbeidet en egen veileder i forvaltningsrevisjon.

De sentrale elementene i forvaltningsrevisjon kan illustreres ved hjelp av figur 2 for effektkjeden i den kommunale tjenesteproduksjonen.

Utgangspunktet for modellen er at innbyggerne har velferdsbehov som vi i vår samfunnsordning har valgt å la kommunene dekke gjennom sin tjenesteyting. Hvilke tjenester kommunen skal yte overfor sine innbyggere, følger dels av lover og regler og dels av kommunestyrets egne vedtak. Kommunestyret bevilger midler til å produsere de kommunale tjenestene. Disse tjenestene antas å ha direkte virkninger for innbyggerne i form av økt velferd. Innenfor modellens rammeverk kan kontrollutvalget utføre ulike undersøkelser av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger i forbindelse med den kommunale tjenesteproduksjonen. Økonomi fokuserer på at produksjonsfaktorene skaffes til veie

somhet og selskaper. Med risiko menes sannsynligheten for at ting går galt, for eksempel at mål ikke nås eller at lovverket brytes. Uttrykket vesentlighet henspeiler på hvor viktig eller betydningsfullt et forhold er. Kontrollutvalget bestemmer selv hvem som skal utføre risiko- og vesentlighetsvurderingen - kommunens revisor, sekretariatet eller andre.

Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å avdekke indikasjoner på avvik eller svakheter i forvaltningen, og på den måten danne grunnlag for å beslutte gjennomføring av mest mulig treffsikker forvaltningsrevisjon på ulike sektorer og virksomheter og i kommunens selskaper. Planen skal vedtas av kommunestyret, men kontrollutvalget kan

Figur 2: Modell som viser effektkjeden for den kommunale virksomheten (tilpasset etter Pollitt, 1999)

på en mest mulig økonomisk måte. Produktivitet fokuserer på resultatet av produksjonen sett i forhold til forbruk av innsatsfaktorer, det vil si at tjenesteproduksjonen blir størst mulig med de tilgjengelige midlene. Vurdering av måloppnåelse og virkninger skjer ved at resultatet av produksjonen holdes opp mot kommunens vedtatte målsettinger.

Det er kontrollutvalgets oppgave å påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet, og rapportere om dette til kommunestyret. For å sikre at man bruker knappe kontrollressurser på de forvaltningsrevisjonene som gir størst nytte, skal utvalget utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon med utgangspunkt i en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens virk-

med fordel gis fullmakt til å foreta justeringer i løpet av perioden. Rapporter om gjennomførte forvaltningsrevisjoner og resultatet av dem legges fram for kommunestyret.

3. Eierskapskontroll

Den tredje kontrolloppgaven er eierskapskontroll. Dette er en viktig oppgave som følge av at kommunene i økende grad har tatt i bruk fristilte organisasjonsmodeller for deler av sin virksomhet. Eierskapskontrollen har som hovedfokus å få svar på spørsmålet om kommunen fører kontroll med sine eierinteresser. Dette innebærer å kontrollere om kommunen har etablert rutiner for oppfølging og evaluering av sine eierinteresser, og om disse rutinene er

← KONTROLLUTVALG

gode nok, og om de blir de fulgt. I dette ligger også å vurdere om kommunens eierinteresser utøves i samsvar med kommunestyrets vedtak, aktuelle lovbestemmelser og anerkjente prinsipper for eierstyring. Et sentralt element blir å vurdere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med kommunestyrets vedtak. NKRF har utarbeidet en egen veileder i selskapskontroll – med vekt på eierskapskontroll.

Kontrollutvalget skal på samme måte som for forvaltningsrevisjon utarbeide en plan for gjennomføring av eierskapskontroll som skal vedtas av kommunestyret. Planen skal baseres på risiko- og vesentlighetsvurderinger av kommunens eierskap med sikte på å identifisere behovet for eierskapskontroll med de ulike selskapene. Planen skal vedtas av kommunestyret, men kontrollutvalget kan med fordel gis fullmakt til å foreta justeringer i løpet av perioden.. Rapporter om gjennomførte eierskapskontroller og resultatet av dem legges fram for kommunestyret.

Etikk på dagsorden

I årsberetningene til kommunestyret skal administrasjonen redegjøre for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard. Høy etisk standard er et overordnet prinsipp for all kommunal virksomhet. Innbyggernes tillit til kommunens folkevalgte og de ansatte er en forutsetning for lokaldemokratiet. Offentlighet, innsyn og åpenhet utgjør viktige bærebjelker i et velfungerende demokrati.

Når pressen har oppslag om korrupsjon, juks, kameraderi og inhabilitet i kommunens beslutningsprosesser, eller når folk opplever at noen skaffer seg goder og fordeler på bekostning av fellesskapet, er det ofte lett i ettertid å påpeke hva som gikk galt. Men det må være et mål for kommunene å utvikle en praksis som hindrer feiltrinn og sikrer korrekt handlemåte i situasjoner der de etiske grensene kan være uklare, eller der det mangler bevissthet om at en handling kan føre til mistillit. Her kan kontrollutvalget spille en viktig rolle, både ved å være kommunestyrets «vaktbikkje», men også gjennom å sørge for å sette etikk, samfunnsansvar og antikorrupsjonsarbeid på dagsorden i forebyggende hensikt og på den måten bidra til å sikre gode, etiske holdninger og handlinger både blant kommunens folkevalgte og de ansatte.

Hvordan fange opp de viktige sakene

Risiko- og vesentlighetsanalyser kan gi indikasjoner på avvik i kommunens virksomhet, men det er også viktig at kontrollutvalget har åpne ører for mer uformelle, men etterrettelige signaler. Disse kan komme gjennom oppslag i media, kontakter i det politiske miljøet, henvendelser fra publikum eller varsling fra kommunens egne ansatte. Det er viktig at kontrollutvalget ikke bare passivt baserer sin virksomhet på den informasjonen som framkommer i saker som er til behandling.

Kontrollutvalgets medlemmer bør hver og en ha øyne og ører åpne, aktivt stille kritiske spørsmål og legge til grunn en sunn skepsis. Kontrollutvalget bør ta mål av seg å bli en god «vaktbikkje» som er godt synlig og ofte lar seg høre, uten dermed å bli en «gneldrebikkje».

Kontrollutvalget i et nøtteskall:

- Kontrollutvalget er kommunestyrets eget kontrollorgan.
- Kontrollutvalget bidrar til en best mulig kommune som når sine mål, samtidig som regelverket etterleves og etiske hensyn ivaretas.
- Kontrollutvalget sørger for å være godt synlig i det politiske landskap.
- Kontrollutvalget er uavhengig og objektivt.
- Kontrollutvalget har et våkent og kritisk blikk.
- Kontrollutvalget er aktivt og tar egne initiativ.
- Kontrollutvalget gjennomfører de undersøkelser de måtte ønske.
- Kontrollutvalget har en vidtgående innsynsrett i kommunens saker.
- Kontrollutvalget har taushetsplikt.
- Kontrollutvalget har fokus på etikk, samfunnsansvar og antikorrupsjonsarbeid.
- Kontrollutvalget støtter seg på sitt sekretariat og kommunens revisjon.

Litteratur:

- Forskrift om kontrollutvalg og revisjon av 17. juni 2019
- Kommunal- og moderniseringsdepartementet (desember 2015): *Kontrollutvalgsboken*.
- Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) av 22. juni 2018
- NKRF (september 2018): *Veileder for god skikk og praksis for kontrollutvalgssekretariatene*
- NKRF (april 2016): *Veileder i forvaltningsrevisjon*
- NKRF (oktober 2018): *Veileder i selskapskontroll - med vekt på eierskapskontroll*
- NKRF (september 2011): *Veileder vedrørende kontrollutvalgets påse-ansvar for forvaltningsrevisjon*
- NKRF (oktober 2010): *Veileder vedrørende kontrollutvalgets påse-ansvar overfor regnskapsrevisor*
- Pollitt, C., Girre, X., Lonsdale J., Mul, R., Summa, H., Waerness, M (1999) *Performance or compliance?* Oxford University Press

Kontrollutvalgsboken og NKRFs veiledere er for tiden gjenstand for oppdatering og ajourføring etter ny lov og forskrift.

Denne artikkelen er basert på en tilsvarende artikkel skrevet av Bodhild Laastad i Kommunerevisoren nr. 6/2015. Den er imidlertid omskrevet, utvidet og oppdatert med utgangspunkt i ny kommunelov og forskrifter.

Kontrollvettreglene

Fylkesmannen i Nordland har fått utarbeidet et hefte om hvordan lykkes med kontrollutvalgets arbeid (2015). Her formulerer de ni regler for kontrollutvalget (justert av forfatteren i tråd med begrepsbruken i ny kommunelov):

1. Ta ikke fatt på kontrollarbeidet uten opplæring

Det er avgjørende for et godt kontrollarbeid at medlemmene settes i stand til å utøve sitt verv på en god måte. Kommunestyret bør sørge for at det er tilstrekkelig budsjett til at kontrollutvalgsmedlemmene kan delta på kurs og konferanser. Siden kommunestyret har det overordnede kontrollansvaret, bør det også gis en innføring i kommunal egenkontroll til alle folkevalgte i kommunen.

2. Meld fra til kommunestyret om hva kontrollutvalget planlegger å gjøre

Planene for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll skal vedtas av kommunestyret. I den forbindelse bør kontrollutvalget framlegge gjennomførte risiko- og vesentlighetsvurderinger for å gi kommunestyret innsikt i hvilke forhold planene er tuftet på. Utvalget bør også be om mandat til å endre planene ved behov.

3. Vis respekt for kommunens administrasjon og ansatte

Selv om kontrollutvalget har vide fullmakter til å utføre de undersøkelser som en mener er nødvendig, er det viktig å vise respekt for kommunens administrasjon og ansatte. Kontrollutvalget har ikke selv myndighet til å pålegge administrasjonen tiltak. Kontrollutvalget og administrasjonen må begge bidra til et best mulig partnerskap i den kommunale egenkontrollen. Kontrollutvalget kan gjerne invitere kommunedirektøren til et møte tidlig i valgperioden der rolleforståelse og kjøreregler for samhandling er på agendaen.

4. Vær rustet for det som kommer

Sørg for å ha en revisjonsordning og et sekretariat som ivaretar kontrollutvalget og kommunen på en god måte. Avklar gjerne med sekretariatet og revisjonen hvilke forventninger utvalget har til bistand og samhandling.

5. Lytt til gode råd

Ved utskiftninger i kontrollutvalget etter kommunevalg utgjør sekretariatet i mange kommuner kontinuiteten i kontrollarbeidet. Sekretariatene har også typisk et regionalt nedslagsfelt med ansvar for flere kommuner, og besitter innsikt i hvordan kontrollarbeidet utføres i sammenlignbare kommuner. Det kan derfor ofte være verdifullt å rådføre seg med sekretæren om

hvordan saker bør behandles. Også revisor har kompetanse om kommunal egenkontroll som kan være nyttig for utvalget.

6. Bruk risiko- og vesentlighetsanalyser som kart og kompass

En god risiko- og vesentlighetsvurdering er en avgjørende forutsetning for et godt kontrollarbeid, og vurderingen kan nyttiggjøres til langt flere kontrollaktiviteter enn å utarbeide planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Til tross for knappe ressurser, bør kontrollutvalget prioritere dette arbeidet. Oppdater gjerne risiko- og vesentlighetsvurderingene og planene i løpet av perioden for å tilpasse arbeidet i utvalget til et eventuelt endret risikobilde.

7. Gå ikke alene

Kontrollutvalget er et kollegium, og enkeltrepresentanter bør være varsom med å uttale seg på kontrollutvalgets vegne i media, eller på eget initiativ ta kontakt med administrasjonen. Sørg for at utvalget lager kjøreregler for hvem som uttaler seg på vegne av utvalget i ulike situasjoner, og hvordan dette bør foregå.

8. Vend i tide

Det er ingen skam å ikke gjennomføre en planlagt forvaltningsrevisjon eller avslutte en kontrollsak dersom for eksempel administrasjonen gir betryggende orienteringer som endrer risikobildet.

9. Spar på kreftene, men grav videre i sakene om nødvendig

Kontrollutvalgene har ofte knappe ressurser selv om kontrollbehovet kan være stort. Kontrollutvalget må derfor gjøre en vurdering av hvilke saker en skal gå inn i, hvilke kontrollaktiviteter som skal gjennomføres og hvor mye ressurser som skal benyttes. Noen kontrollaktiviteter er mer ressurskrevende enn andre. I tilfeller der en er usikker på om en skal iverksette en revisjon, kan det være hensiktsmessig å starte med en mindre kontroll (for eksempel ved at kommunedirektøren orienterer), før en setter i gang en mer omfattende kontroll i form av en forvaltningsrevisjon.

Kilde: Hvordan lykkes med kontrollutvalgets arbeid? — eksempler fra Nordland (Fylkesmannen i Nordland, 2015)

Arkivsak-dok. 18/00066-20
Saksbehandler Nina Bolneset

Saksgang	Møtedato
Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023	18.11.2019

SAK S-51/19 SAMTALE MED ORDFØREREN.

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar samtalen med ordføreren til orientering.

Vedlegg:

Ingen.

Saksframstilling:

Kontrollutvalget inviterer ordfører Knut Hvithammer til en samtale hvor det kan diskuteres generelle problemstillinger i Sør-Odal kommune.

Som et fast punkt tar vi med spørsmålet om det er noe som ordfører ønsker å bringe videre til kontrollutvalget fra kommunestyret, eller om det er andre forhold som kontrollutvalget bør gjøres oppmerksom på?

Revisor har plikt til å være til stede i kommunestyret når det behandler saker som kommer fra revisjonen, dvs. bl.a. revisjonsberetning og revisjonsrapporter. For å unngå at revisor blir sittende å vente på at saken kommer opp og dette blir en kostnad for kommunen, vil det være å anbefale at enten så tas saken først eller så avtales det et bestemt klokkeslett der revisor skal møte. Har ordfører noen synspunkter på hvilke løsning som bør velges?

Arkivsak-dok. 18/00038-64
Saksbehandler Nina Bolneset

Saksgang	Møtedato
Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023	18.11.2019

SAK S-52/19 SAMTALE MED RÅDMANNEN.

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar samtalen med og redegjørelsene fra rådmannen til orientering.

Vedlegg:

Ingen.

Saksframstilling:

Kontrollutvalget innkaller rådmann Frank Hauge til en samtale hvor vi kan diskutere generelle problemstillinger i Sør-Odal kommune. Kontrollutvalget ber om at rådmannen orienterer om saker som han anser som relevante for kontrollutvalgets arbeid.

Det er visse faste punkter som gjennomgås i samtalen med rådmannen:

- *Kontrollutvalget vil i hvert møte ha en rapportering fra rådmannen om den økonomiske situasjonen i kommunen, inkludert viktige forhold i investeringsregnskapet.*
- *Eventuelle anmeldelser og varslinger siden forrige møte.*
- *Registrerte åpne tilsynssaker (ikke ordinære varslede tilsyn) siden forrige møte (enhet, sak/tema (ikke navn)).*
- *Oppfølging av KS-saker.*
- *Sykefraværet i kommunen.*

Arkivsak-dok. 18/00038-65
Saksbehandler Nina Bolneset

Saksgang	Møtedato
Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023	18.11.2019

SAK S-53/19 OPPFØLGING AV KU-SAK 20/19-INTEGRERING AV FLYKTNINGER.

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar rådmannens redegjørelse til orientering.

Vedlegg:

Ingen.

Saksframstilling:

Kontrollutvalget behandlet i møtet 25.3.19 en henvendelse fra Kvinnenettverket i Sør-Odal «Vedrørende erfaringer og opplevelser som viser manglende forutsetninger i håndtering av bosetting og oppfølging av nye innvandrere i Sør-Odal kommune».

Kontrollutvalget mottok en redegjørelse fra rådmannen og både ordføreren og rådmannen var til stede under behandlingen. Saken ble behandlet for lukkede dører. Kontrollutvalget konkluderte med at dette ikke var en sak for dem på nåværende tidspunkt, men anmodet ordfører og rådmann om å ta en nytt møte med Kvinnenettverket i Sør-Odal, for å avklare de forskjellige rollene og samarbeidet framover.

Sekretariatsleder vil gi en kort orientering om henvendelsen i møtet.

Kontrollutvalget ønsker å følge opp saken og har bedt rådmann Frank Hauge om komme og orientere om utviklingen i denne saken.

Arkivsak-dok. 18/00200-3
Saksbehandler Nina Bolneset

Saksgang	Møtedato
Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023	18.11.2019

SAK S-54/19 OVERFØRING AV ERFARINGER - MØTE MELLOM NYE OG TIDLIGERE MEDLEMMER.

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar med seg tidligere kontrollutvalgs erfaringer i sitt arbeid videre.

Vedlegg:

Ingen.

Saksframstilling:

Det kontrollutvalget som nå har sittet en periode har fått noen erfaringer, som det kan være nyttig for det nye utvalget å få med seg. Vi har satt opp noen stikkord nedenfor som kan være utgangspunkt for en diskusjon:

- ✓ Saker
 - Gjensidig orientering om «fordelte saksområder»
 - Informasjon fra enhetene
 - Informasjon fra ordfører og rådmann
- ✓ Referater og orienteringer
 - Oppfølging av KS-saker osv.
 - Fagstoff
 - Tilsynsrapporter
 - Oppfølging av KU-saker
- ✓ Møter
 - Ofte møter
 - Færre saker
 - Andre lokaler – skoler, sykehjem osv.
 - Flere fellesmøter
 - Kontrollutvalgets behandling
 - Protokollunderskrift

- ✓ Opplæring
 - Mer opplæring
 - Oftere opplæring
 - Annen opplæring

- ✓ Mer synlige kontrollutvalg?
 - Presentasjon av sakene i kommunestyret
 - Saker i media, eventuelt presseoppslag?

- ✓ Andre forhold

Arkivsak-dok. 18/00089-22
Saksbehandler Nina Bolneset

Saksgang

Møtedato

Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023

18.11.2019

SAK S-55/19 EVENTUELT.

Forslag til vedtak/innstilling:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Vedlegg:

Ingen.

Saksframstilling:

Arkivsak-dok. 18/00090-22
Saksbehandler Nina Bolneset

Saksgang	Møtedato
Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023	18.11.2019

SAK S-56/19 EVALUERING AV KONTROLLUTVALGETS MØTE.

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar evalueringen til etterretning.

Vedlegg:

Ingen.

Saksframstilling:

Kontrollutvalget tar en evaluering av møtet. Hva var bra og hva kan eventuelt gjøres bedre?

Er det saker/informasjon/endringer som skal inn i tiltaksplanen? Eventuelle spørsmål til de som skal orientere i neste møte.